છગનલાલ મોતીરામ શાહ કૃત

—: બીજા ધોરણ માં —

"મુખગણિ .. શિક્ષક"

ભાગ ૩.

બીજી ચોપડીનો

કિંમત ૦-૨-૦
પોસ્ટેજ જુદું

જાન્યુઆરિ
સને ૧૯૨૫.

ડિકટેશન શિક્ષક
ત્રણ આના

છગનલાલ મોતીરામ શાહ
"મુખગણિત શિક્ષક" વગેરેના કર્તા—શાહપોર-સુરત.

બીજા ધોરણની સૃષ્ટિજ્ઞાનની પ્રશ્નોત્તરમાળા ત્રણ આના.

દેશી રાજ્યોમાં ટેક્સ્ટ બુક્સ, ઇનામ અને લાયબ્રેરી માટે મંજુર થએલો અને કેળવણી ખાતાના અધિકારી સાહેબો તેમજ વિદ્વાન સદ્‌ગૃહસ્થોના ઉત્તમ સર્ટિફિકેટ પામેલો

—: બીજા ધોરણનો :—

"મુખગણિત શિક્ષક" ભા. ૩.

રચનાર:—**છગનલાલ મોતીરામ શાહ.**

"ડિકટેશન શિક્ષક" "ભૂગોળ શિક્ષક" પ્રશ્નોત્તરમાળા વગેરેના કર્તા.

રચનારનું ઠેકાણું—શાહપોર—**સુરત.**

પ્રસિદ્ધ કર્તા—**છગનલાલ મોતીરામ શાહ.**

પ્રસિદ્ધ કરવાનું ઠેકાણું—શાહપોર—**સુરત.**

સુરત બરાનપુરી ભાગળ ભાજીવાળી પોળમાં શ્રી **"અનાવિલ-બંધુ"** પ્રી. પ્રેસમાં **ગોવિંદજી ડાહ્યાભાઈ નાયકે** છાપ્યો.

આવૃત્તિ ૧૩ મી] **[પ્રત ૩૦૦૦.**

સંવત ૧૯૮૧. સને ૧૯૨૫.

કિંમત રૂ. ૦-૨-૦ પોસ્ટેજ જુદું.

પૂર્ણાંક અને આણુપાણના સરવાળા, બાદબાકી, ગુણાકાર અને ભાગાકાર કરવાની સહેલી રીતો.

(૧) કોઇપણ રકમમાં ૧૦, ૨૦, ૩૦, વગેરે પુરા દશક ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા હોય તો દશકમાં ૧, ૨, ૩, વગેરે ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા જેમકેઃ—૭૨+૪૦=૧૧૨. ૭૨-૪૦=૩૨.

(૨) કોઇ રકમમાં પુરા દશકથી વધારે ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા હોય તો પહેલાં પુરા દશક ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા અને પછી વધારાના ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા જેમકેઃ—
૫૨+૨૫=(૫૨+૨૦+૫)=૭૭   ૫૨-૨૫=(૫૨-૨૦-૫)=૨૭

(૩) કોઇ રકમમાં તેજ રકમ ઉમેરવી હોય તો દુ કરવા જેમકેઃ—
૩૬+૩૬=૭૨; ૩૬×૨=૭૨.

(૪) કોઇ રકમને ૧૦, ૧૦૦, ૧૦૦૦, એ ગુણવા હોય તો તે રકમ પર એક, બે, ત્રણ મીડાં ચઢાવવાં. જેમકેઃ—૫×૧૦=૫૦; ૫×૧૦૦=૫૦૦; ૫×૧૦૦૦=૫૦૦૦.

(૫) કોઇ રકમને ૨૦, ૩૦, ૪૦, વગેરેએ ગુણવા હોય તો તે રકમને ૨, ૩, ૪એ ગુણી મીડું ચઢાવવું. અને ૨૦૦, ૩૦૦, ૪૦૦ વગેરેએ ગુણવા હોય તો બે મીડાં ચઢાવવાં.

(૬) આણુપાણના અપૂર્ણાંકમાં આણુપાણના અપૂર્ણાંક ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા હોય તો પહેલી રકમમાં બીજી રકમમા પૂર્ણાંક ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા પછી બીજી રકમની પાણો ઉમેરવા અથવા બાદ કરવી. જેમકેઃ—

૧૩ાા+૪ાા; ૧૩ાા+૪=૧૭ાા, ૧૭ાા+૦ાા=૧૮ાા
૧૩ાા−૪ાા; ૧૩ાા−૪= ૯ાા, ૯ાા−૦ાા=૯

(૭) કોઈ રકમને દસે ગુણવા હોય અને તે રકમ પૂર્ણાંક હોય તો તે ઉપર એક મીડું ચઢાવવું. પણ છેડે એક પાણુ હોય તો પાણુને બદલે ૨ાા, બે પાણુને બદલે ૫, અને ત્રણ પાણુને બદલે ૭ાા ચઢાવવા. જેમકેઃ—૨૬ા, ૩૭ાા, ૭૮ાાા ને ૧૦ એ ગુણો. પહેલીમાં છેડે એક પાણુ; બીજામાં બે પાણુ અને ત્રીજીમાં ત્રણ પાણુ છે, માટે ૨૬૨ાા, ૩૭૫, ૭૮૭ાા.

(૮) કોઈ રકમને ૨ાા, ૫, ૭ાા એ ગુણવા હોય તો ા, ાા, ાાા એ ગુણવા એટલા દશક. કારણકે ૨ાા=ા દશક, ૫=ાા દશક, ૭ાા=ાાા દશક છે. ૧૨ ને ૨ાા, ૫, ૭ાા એ ગુણો.

(૯) કોઈ રકમને ૧૦૦ ગુણવા હોય અને તે રકમ પૂર્ણાંક હોય તો તે ઉપર બે મીડાં ચઢાવવાં; પણ છેડે એક પાણુ હોય તો પાણુને બદલે ૨૫, બે પાણુને બદલે ૫૦ અને ત્રણ પાણુને બદલે ૭૫ મૂકવા. ૧૨ા, ૩૨ાા, ૪૩ાાા, ને ૧૦૦ એ ગુણો.

(૧૦) કોઈ રકમને ૨૫, ૫૦, ૭૫, ૧૨૫, ૧૫૦, ૨૫૦, ૩૫૦, એ ગુણવા હોય તો ા, ાા, ાાા, ૧ા, ૧ાા, ૨ાા, ૩ાા. એ ગુણવા એટલા સેંકડા. કારણ કે ૨૫=ા સો. ૫૦=ાા સો. ૭૫=ાાા સો છે.

(૧૧) કોઈ રકમને ા એ ભાગવા હોય તો ૪ એ ગુણવા અને ાા ભાગવા હોય તો ૨ એ ગુણવા. જેમકેઃ−૩૭÷ા=૩૭×૪=૧૪૮. ૩૭÷ાા=૩૭×૨=૭૪.

શેરની ધાત.+

શેરના અચ્છેરા	૨	૨ અચ્છેરે	૧ શેર
શેરના પાશેરા	૪	૪ પાશેરે	૧ શેર
શેરના નવટાંકા	૮	૮ નવટાંકે	૧ શેર
શેરના અધોળા	૧૬	૧૬ અધોળે	૧ શેર
શેરના રૂપીઆભાર	૪૦	૪૦ રૂપીઆભાર	૧ શેર
શેરના પૈસાભાર	૭૨	૭૨ જુના પૈસાભાર	૧ શેર

ટીપ—૭૨ જુના પૈસાભાર=૧શેર, અને ૯૬ નવા પૈસાભાર=૧ શેર.

શેરના	રૂપીઆભાર	૪૦	૧૦	રૂપીઆભાર	૦। શેર
પોણોશેરના	રૂપીઆભાર	૩૦	૫	રૂપીઆભાર	નવટાંક
અચ્છેરના	રૂપીઆભાર	૨૦	૨॥	રૂપીઆભાર	અધોળ
પાશેરના	રૂપીઆભાર	૧૦			
નવટાંકના	રૂપીઆભાર	૫	શેરના	પૈસાભાર	૭૨
અધોળના	રૂપીઆભાર	૨॥	પોણોશેરના	પૈસાભાર	૫૪
			અચ્છેરના	પૈસાભાર	૩૬
૪૦	રૂપીઆભાર	૧ શેર	પાશેરના	પૈસાભાર	૧૮
૩૦	રૂપીઆભાર	૦॥। શેર	નવટાંકના	પૈસાભાર	૯
૨૦	રૂપીઆભાર	૦॥ શેર	અધોળના	પૈસાભાર	૪॥

+વર્ગમાં ત્રાજવા કાટલાં હાજર રાખી છોકરાઓ પાસે તોળાવીને તેમની પાસેજ ઉપજાવી કઢાવવી. રૂપીઆની ધાત જોડે શેરની ધાતનો સંબંધ જોડવો. જુઓ પાના ૫માની ટીપ.

૭૨	પૈસાભાર ૧ શેર		શેરના	નવટાંકા ૮
૫૪	પૈસાભાર ૦ાાા શેર		પોણોશેરના	નવટાંકા ૬
૩૬	પૈસાભાર ૦ાા શેર		અચ્છેરના	નવટાંકા ૪
૧૮	પૈસાભાર ૦ા શેર		પાશેરના	નવટાંકા ૨
૯	પૈસાભાર નવટાંક			
૪ાા	પૈસાભાર અધોળ		૨ નવટાંકે	પાશેર

શેરના	અધોળા ૧૬	૪ નવટાંકે	અચ્છેર
પોણોશેરના	અધોળા ૧૨	૬ નવટાંકે	પોણોશેર
અચ્છેરના	અધોળા ૮	૮ નવટાંકે	એક શેર
પાશેરના	અધોળા ૪	શેરના	પાશેરા ૪
નવટાંકના	અધોળા ૨	પોણોશેરના	પાશેરા ૩
૨ અધોળે	નવટાંક	અચ્છેરના	પાશેરા ૨
૪ અધોળે	પાશેર		
૮ અધોળે	અચ્છેર	૨ પાશેરે	અચ્છેર
૧૨ અધોળે	પોણોશેર	૩ પાશેરે	પોણોશેર
૧૬ અધોળે	એક શેર	૪ પાશેરે	એક શેર

રૂપીઆ	એકના	અડધા ૨	શેર	એકના	અચ્છેરા ૨
રૂપીઆ	એકની	પાવલી ૪	શેર	એકના	પાશેરા ૪
રૂપીઆ	એકની	બેઆની ૮	શેર	એકના	નવટાંકા ૮
રૂપીઆ	એકના	આના ૧૬	શેર	એકના	અધોળા ૧૬

મણની ધાત.

મણના અધમણીઆ	૨
મણના દસશેરા	૪
મણની પાંચશેરી	૮
મણની અઢીશેરી	૧૬
મણની સવાશેરી	૩૨
મણના શેર	૪૦

૨ અધમણીઆ	૧ મણ
૪ દસશેરા	૧ મણ
૮ પાંચશેરી	૧ મણ
૧૬ અઢીશેરી	૧ મણ
૩૨ સવાશેરી	૧ મણ
૪૦ શેર	૧ મણ

૧	મણના	૪૦ શેર
૦ાાા	મણના	૩૦ શેર
૦ાા	મણના	૨૦ શેર
૦ા	મણના	૧૦ શેર

૪૦ શેર	૧ મણ

૩૦ શેર	૦ાાા મણ
૨૦ શેર	૦ાા મણ
૧૦ શેર	૦ા મણ

૧ મણની	અઢીશેરી	૧૬
૦ાાા મણની	અઢીશેરી	૧૨
૦ાા મણની	અઢીશેરી	૮
૦ા મણની	અઢીશેરી	૪
૫ શેરની	અઢીશેરી	૨

૨ અઢીશેરીએ	૫ શેર
૪ અઢીશેરીએ	૦ા મણ
૮ અઢીશેરીએ	૦ાા મણ
૧૨ અઢીશેરીએ	૦ાાા મણ
૧૬ અઢીશેરીએ	૧ મણ

૧ મણની	પાંચશેરી	૮
૦ાાા મણની	પાંચશેરી	૬
૦ાા મણની	પાંચશેરી	૪
૦ા મણની	પાંચશેરી	૨

૨ પાંચશેરીએ	૦।	મણ	૦॥ મણના		દસશેરા ૨
૪ પાંચશેરીએ	૦॥	મણ	૦। મણનો		દસશેરો ૧
૬ પાંચશેરીએ	૦।॥	મણ			
૮ પાંચશેરીએ	૧	મણ	૧ દસશેરે	૦।	મણ
			૨ દસશેરા	૦॥	મણ
૧ મણના		દસશેરા ૪	૩ દસશેરા	૦।॥	મણ
૦।॥ મણના		દસશેરા ૩	૪ દસશેરા	૧	મણ

આનાની ધાત.	૬૪ ~ રૂ. ૪)	૮૦૦ ~ રૂ. ૫૦)
૪ આનાનો રૂા.૦।	૬૮ ~ રૂ. ૪।	૯૦૦ ~ રૂ. ૫૬।
૮ ~ રૂા. ૦॥	૭૨ ~ રૂ. ૪॥	૧૦૦૦ ~ રૂ. ૬૨॥
૧૨ ~ રૂ. ૦।॥	૭૬ ~ રૂ. ૪।॥	
૧૬ ~ રૂ. ૧)	૮૦ ~ રૂ. ૫)	૧૬ આનાનો રૂ. ૧)
૨૦ ~ રૂ. ૧।	૮૪ ~ રૂ. ૫।	૩૨ ~ રૂ. ૨)
૨૪ ~ રૂ. ૧॥	૮૮ ~ રૂ. ૫॥	૪૮ ~ રૂ. ૩)
૨૮ ~ રૂ. ૧।॥	૯૨ ~ રૂ. ૫।॥	૬૪ ~ રૂ. ૪)
૩૨ ~ રૂ. ૨)	૯૬ ~ રૂ. ૬)	૮૦ ~ રૂ. ૫)
૩૬ ~ રૂ. ૨।	૧૦૦ ~ રૂ. ૬।	૯૬ ~ રૂ. ૬)
૪૦ ~ રૂ. ૨॥	૨૦૦ ~ રૂ.૧૨॥	૧૧૨ ~ રૂ. ૭)
૪૪ ~ રૂ. ૨।॥	૩૦૦ ~ રૂ. ૧૮।॥	૧૨૮ ~ રૂ. ૮)
૪૮ ~ રૂ. ૩)	૪૦૦ ~ રૂ. ૨૫)	૧૪૪ ~ રૂ. ૯)
૫૨ ~ રૂ. ૩।	૫૦૦ ~ રૂ. ૩૧।	૧૬૦ ~ રૂ. ૧૦)
૫૬ ~ રૂ. ૩॥	૬૦૦ ~ રૂ. ૩૭॥	સૂચના–ધાત સવળી
૬૦ ~ રૂ. ૩।॥	૭૦૦ ~ રૂ. ૪૩।॥	અવળી મોઢે કરાવવી.

૧×૦।।।=૦।।।	૧૧×૦।।।= ૮।	૨૧×૦।।।=૧૫।।।	૩૧×૦।।।=૨૩।
૨ ૦।।। ૧।।	૧૨ ૦।।। ૯	૨૨ ૦।।। ૧૬।।	૩૨ ૦।।। ૨૪
૩ ૦।।। ૨।	૧૩ ૦।।। ૯।।।	૨૩ ૦।।। ૧૭।	૩૩ ૦।।। ૨૪।।।
૪ ૦।।। ૩	૧૪ ૦।।। ૧૦।।	૨૪ ૦।।। ૧૮	૩૪ ૦।।। ૨૫।।
૫ ૦।।। ૩।।।	૧૫ ૦।।। ૧૧।	૨૫ ૦।।। ૧૮।।।	૩૫ ૦।।। ૨૬।
૬ ૦।।। ૪।।	૧૬ ૦।।। ૧૨	૨૬ ૦।।। ૧૯।।	૩૬ ૦।।। ૨૭
૭ ૦।।। ૫।	૧૭ ૦।।। ૧૨।।।	૨૭ ૦।।। ૨૦।	૩૭ ૦।।। ૨૭।।।
૮ ૦।।। ૬	૧૮ ૦।।। ૧૩।।	૨૮ ૦।।। ૨૧	૩૮ ૦।।। ૨૮।।
૯ ૦।।। ૬।।।	૧૯ ૦।।। ૧૪।	૨૯ ૦।।। ૨૧।।।	૩૯ ૦।।। ૨૯।
૧૦ ૦।।। ૭।।	૨૦ ૦।।। ૧૫	૩૦ ૦।।। ૨૨।।	૪૦ ૦।।। ૩૦

૪૧×૦।।।=૩૦।।।	૫૧×૦।।।=૩૮।	૬૧×૦।।।=૪૫।।।	૭૧×૦।।।=૫૩।
૪૨ ૦।।। ૩૧।।	૫૨ ૦।।। ૩૯	૬૨ ૦।।। ૪૬।।	૭૨ ૦।।। ૫૪
૪૩ ૦।।। ૩૨।	૫૩ ૦।।। ૩૯।।।	૬૩ ૦।।। ૪૭।	૭૩ ૦।।। ૫૪।।।
૪૪ ૦।।। ૩૩	૫૪ ૦।।। ૪૦।।	૬૪ ૦।।। ૪૮	૭૪ ૦।।। ૫૫।।
૪૫ ૦।।। ૩૩।।।	૫૫ ૦।।। ૪૧।	૬૫ ૦।।। ૪૮।।।	૭૫ ૦।।। ૫૬।
૪૬ ૦।।। ૩૪।।	૫૬ ૦।।। ૪૨	૬૬ ૦।।। ૪૯।।	૭૬ ૦।।। ૫૭
૪૭ ૦।।। ૩૫।	૫૭ ૦।।। ૪૨।।।	૬૭ ૦।।। ૫૦।	૭૭ ૦।।। ૫૭।।।
૪૮ ૦।।। ૩૬	૫૮ ૦।।। ૪૩।।	૬૮ ૦।।। ૫૧	૭૮ ૦।।। ૫૮।।
૪૯ ૦।।। ૩૬।।।	૫૯ ૦।।। ૪૪।	૬૯ ૦।।। ૫૧।।।	૭૯ ૦।।। ૫૯।
૫૦ ૦।।। ૩૭।।	૬૦ ૦।।। ૪૫	૭૦ ૦।।। ૫૨।।	૮૦ ૦।।। ૬૦

૮૧×૦।।।=૬૦।।।	૯૧×૦।।।=૬૮।
૮૨ ૦।।। ૬૧।।	૯૨ ૦।।। ૬૯
૮૩ ૦।।। ૬૨।	૯૩ ૦।।। ૬૯।।।
૮૪ ૦।।। ૬૩	૯૪ ૦।।। ૭૦।।
૮૫ ૦।।। ૬૩।।।	૯૫ ૦।।। ૭૧।
૮૬ ૦।।। ૬૪।।	૯૬ ૦।।। ૭૨
૮૭ ૦।।। ૬૫।	૯૭ ૦।।। ૭૨।।।
૮૮ ૦।।। ૬૬	૯૮ ૦।।। ૭૩।।
૮૯ ૦।।। ૬૬।।।	૯૯ ૦।।। ૭૪।
૯૦ ૦।।। ૬૭।।	૧૦૦ ૦।।। ૭૫

૧×૧॥=૧॥	૨×૦॥।=૧॥	૧૧×૧॥=૧૬॥	૨૨×૦॥।=૧૬॥
૨ ૧॥ ૩	૪ ૦॥। ૩	૧૨ ૧॥ ૧૮	૨૪ ૦॥। ૧૮
૩ ૧॥ ૪॥	૬ ૦॥। ૪॥	૧૩ ૧॥ ૧૯॥	૨૬ ૦॥। ૧૯॥
૪ ૧॥ ૬	૮ ૦॥। ૬	૧૪ ૧॥ ૨૧	૨૮ ૦॥। ૨૧
૫ ૧॥ ૭॥	૧૦ ૦॥। ૭॥	૧૫ ૧॥ ૨૨॥	૩૦ ૦॥। ૨૨॥
૬ ૧॥ ૯	૧૨ ૦॥। ૯	૧૬ ૧॥ ૨૪	૩૨ ૦॥। ૨૪
૭ ૧॥ ૧૦॥	૧૪ ૦॥। ૧૦॥	૧૭ ૧॥ ૨૫॥	૩૪ ૦॥। ૨૫॥
૮ ૧॥ ૧૨	૧૬ ૦॥। ૧૨	૧૮ ૧॥ ૨૭	૩૬ ૦॥। ૨૭
૯ ૧॥ ૧૩॥	૧૮ ૦॥। ૧૩॥	૧૯ ૧॥ ૨૮॥	૩૮ ૦॥। ૨૮॥
૧૦ ૧॥ ૧૫	૨૦ ૦॥। ૧૫	૨૦ ૧॥ ૩૦	૪૦ ૦॥ ૩૦
૨૧×૧॥=૩૧॥	૪૨×૦॥।=૩૧॥	૩૧×૧॥=૪૬॥	૬૨×૦॥।=૪૬॥
૨૨ ૧॥ ૩૩	૪૪ ૦॥। ૩૩	૩૨ ૧॥ ૪૮	૬૪ ૦॥। ૪૮
૨૩ ૧॥ ૩૪॥	૪૬ ૦॥। ૩૪॥	૩૩ ૧॥ ૪૯॥	૬૬ ૦॥। ૪૯॥
૨૪ ૧॥ ૩૬	૪૮ ૦॥। ૩૬	૩૪ ૧॥ ૫૧	૬૮ ૦॥। ૫૧
૨૫ ૧॥ ૩૭॥	૫૦ ૦॥। ૩૭॥	૩૫ ૧॥ ૫૨॥	૭૦ ૦॥। ૫૨॥
૨૬ ૧॥ ૩૯	૫૨ ૦॥। ૩૯	૩૬ ૧॥ ૫૪	૭૨ ૦॥। ૫૪
૨૭ ૧॥ ૪૦॥	૫૪ ૦॥। ૪૦॥	૩૭ ૧॥ ૫૫॥	૭૪ ૦॥। ૫૫॥
૨૮ ૧॥ ૪૨	૫૬ ૦॥। ૪૨	૩૮ ૧॥ ૫૭	૭૬ ૦॥। ૫૭
૨૯ ૧॥ ૪૩॥	૫૮ ૦॥। ૪૩॥	૩૯ ૧॥ ૫૮॥	૭૮ ૦॥। ૫૮
૩૦ ૧॥ ૪૫	૬૦ ૦॥। ૪૫	૪૦ ૧॥ ૬૦	૮૦ ૦॥। ૬૦
૪૧×૧॥=૬૧॥	૮૨×૦॥।=૬૧॥		
૪૨ ૧॥ ૬૩	૮૪ ૦॥। ૬૩		
૪૩ ૧॥ ૬૪॥	૮૬ ૦॥। ૬૪॥		
૪૪ ૧॥ ૬૬	૮૮ ૦॥। ૬૬		
૪૫ ૧॥ ૬૭॥	૯૦ ૦॥। ૬૭॥		
૪૬ ૧॥ ૬૯	૯૨ ૦॥। ૬૯		
૪૭ ૧॥ ૭૦॥	૯૪ ૦॥। ૭૦॥		
૪૮ ૧॥ ૭૨	૯૬ ૦॥। ૭૨		
૪૯ ૧॥ ૭૩॥	૯૮ ૦॥। ૭૩॥		
૫૦ ૧॥ ૭૫	૧૦૦ ૦॥। ૭૫		

પહેલી ચોપડીના "ડિફેશન શિક્ષક" આઠ આના.

બીજી ચોપડીના "ડિફેશન શિક્ષક" ચાર આના.

૧×૧ા=૧ા	૧૧×૧ા=૧૩ાાા	૨૧×૧ા=૨૬ા	૩૧×૧ા ૩૮ાાા
૨ ૧ા ૨ાા	૧૨ ૧ા ૧૫	૨૨ ૧ા ૨૭ાા	૩૨ ૧ા ૪૦
૩ ૧ા ૩ાાા	૧૩ ૧ા ૧૬ા	૨૩ ૧ા ૨૮ાાા	૩૩ ૧ા ૪૧ા
૪ ૧ા ૫	૧૪ ૧ા ૧૭ાા	૨૪ ૧ા ૩૦	૩૪ ૧ા ૪૨ાા
૫ ૧ા ૬ા	૧૫ ૧ા ૧૮ાાા	૨૫ ૧ા ૩૧ા	૩૫ ૧ા ૪૩ાાા
૬ ૧ા ૭ાા	૧૬ ૧ા ૨૦	૨૬ ૧ા ૩૨ાા	૩૬ ૧ા ૪૫
૭ ૧ા ૮ાાા	૧૭ ૧ા ૨૧ા	૨૭ ૧ા ૩૩ાાા	૩૭ ૧ા ૪૬ા
૮ ૧ા ૧૦	૧૮ ૧ા ૨૨ાા	૨૮ ૧ા ૩૫	૩૮ ૧ા ૪૭ાા
૯ ૧ા ૧૧ા	૧૯ ૧ા ૨૩ાાા	૨૯ ૧ા ૩૬ા	૩૯ ૧ા ૪૮ાાા
૧૦ ૧ા ૧૨ાા	૨૦ ૧ા ૨૫	૩૦ ૧ા ૩૭ાા	૪૦ ૧ા ૫૦
૪૧×૧ા=૫૧ા	૫૧×૧ા=૬૩ાાા	૬૧×૧ા=૭૬ા	૭૧×૧ા=૮૮ાાા
૪૨ ૧ા ૫૨ાા	૫૨ ૧ા ૬૫	૬૨ ૧ા ૭૭ાા	૭૨ ૧ા ૯૦
૪૩ ૧ા ૫૩ાાા	૫૩ ૧ા ૬૬ા	૬૩ ૧ા ૭૮ાાા	૭૩ ૧ા ૯૧ા
૪૪ ૧ા ૫૫	૫૪ ૧ા ૬૭ાા	૬૪ ૧ા ૮૦	૭૪ ૧ા ૯૨ાા
૪૫ ૧ા ૫૬ા	૫૫ ૧ા ૬૮ાાા	૬૫ ૧ા ૮૧ા	૭૫ ૧ા ૯૩ાાા
૪૬ ૧ા ૫૭ાા	૫૬ ૧ા ૭૦	૬૬ ૧ા ૮૨ાા	૭૬ ૧ા ૯૫
૪૭ ૧ા ૫૮ાાા	૫૭ ૧ા ૭૧ા	૬૭ ૧ા ૮૩ાાા	૭૭ ૧ા ૯૬ા
૪૮ ૧ા ૬૦	૫૮ ૧ા ૭૨ાા	૬૮ ૧ા ૮૫	૭૮ ૧ા ૯૭ાા
૪૯ ૧ા ૬૧ા	૫૯ ૧ા ૭૩ાાા	૬૯ ૧ા ૮૬ા	૭૯ ૧ા ૯૮ાાા
૫૦ ૧ા ૬૨ાા	૬૦ ૧ા ૭૫	૭૦ ૧ા ૮૭ાા	૮૦ ૧ા ૧૦૦
૮૧×૧ા=૧૦૧ા	૯૧×૧ા=૧૧૩ાાા		
૮૨ ૧ા ૧૦૨ાા	૯૨ ૧ા ૧૧૫		
૮૩ ૧ા ૧૦૩ાાા	૯૩ ૧ા ૧૧૬ા		
૮૪ ૧ા ૧૦૫	૯૪ ૧ા ૧૧૭ાા		
૮૫ ૧ા ૧૦૬ા	૯૫ ૧ા ૧૧૮ાાા		
૮૬ ૧ા ૧૦૭ાા	૯૬ ૧ા ૧૨૦		
૮૭ ૧ા ૧૦૮ાાા	૯૭ ૧ા ૧૨૧ા		
૮૮ ૧ા ૧૧૦	૯૮ ૧ા ૧૨૨ાા		
૮૯ ૧ા ૧૧૧ા	૯૯ ૧ા ૧૨૩ાાા		
૯૦ ૧ા ૧૧૨ાા	૧૦૦ ૧ા ૧૨૫		

૧×૨॥=૨॥	૨×૧।=૨॥	૧૧×૨॥=૨૭॥	૨૨×૧।=૨૭॥
૨ ૨॥ ૫	૪ ૧। ૫	૧૨ ૨॥ ૩૦	૨૪ ૧। ૩૦
૩ ૨॥ ૭॥	૬ ૧। ૭॥	૧૩ ૨॥ ૩૨॥	૨૬ ૧। ૩૨॥
૪ ૨॥ ૧૦	૮ ૧। ૧૦	૧૪ ૨॥ ૩૫	૨૮ ૧। ૩૫
૫ ૨॥ ૧૨॥	૧૦ ૧। ૧૨॥	૧૫ ૨॥ ૩૭॥	૩૦ ૧। ૩૭॥
૬ ૨॥ ૧૫	૧૨ ૧। ૧૫	૧૬ ૨॥ ૪૦	૩૨ ૧। ૪૦
૭ ૨॥ ૧૭॥	૧૪ ૧। ૧૭॥	૧૭ ૨॥ ૪૨॥	૩૪ ૧। ૪૨॥
૮ ૨॥ ૨૦	૧૬ ૧। ૨૦	૧૮ ૨॥ ૪૫	૩૬ ૧। ૪૫
૯ ૨॥ ૨૨॥	૧૮ ૧। ૨૨॥	૧૯ ૨॥ ૪૭॥	૩૮ ૧। ૪૭॥
૧૦ ૨॥ ૨૫	૨૦ ૧। ૨૫	૨૦ ૨॥ ૫૦	૪૦ ૧। ૫૦
૨૧×૨॥=૫૨॥	૪૨×૧।=૫૨॥	૩૧×૨॥=૭૭॥	૬૨×૧।=૭૭॥
૨૨ ૨॥ ૫૫	૪૪ ૧। ૫૫	૩૨ ૨॥ ૮૦	૬૪ ૧। ૮૦
૨૩ ૨॥ ૫૭॥	૪૬ ૧। ૫૭॥	૩૩ ૨॥ ૮૨॥	૬૬ ૧। ૮૨॥
૨૪ ૨॥ ૬૦	૪૮ ૧। ૬૦	૩૪ ૨॥ ૮૫	૬૮ ૧। ૮૫
૨૫ ૨॥ ૬૨॥	૫૦ ૧। ૬૨॥	૩૫ ૨॥ ૮૭॥	૭૦ ૧। ૮૭॥
૨૬ ૨॥ ૬૫	૫૨ ૧। ૬૫	૩૬ ૨॥ ૯૦	૭૨ ૧। ૯૦
૨૭ ૨॥ ૬૭॥	૫૪ ૧। ૬૭॥	૩૭ ૨॥ ૯૨॥	૭૪ ૧। ૯૨॥
૨૮ ૨॥ ૭૦	૫૬ ૧। ૭૦	૩૮ ૨॥ ૯૫	૭૬ ૧। ૯૫
૨૯ ૨॥ ૭૨॥	૫૮ ૧। ૭૨॥	૩૯ ૨॥ ૯૭॥	૭૮ ૧। ૯૭॥
૩૦ ૨॥ ૭૫	૬૦ ૧। ૭૫	૪૦ ૨॥ ૧૦૦	૮૦ ૧। ૧૦૦
૪૧×૨॥=૧૦૨॥	૮૨×૧।=૧૦૨॥		
૪૨ ૨॥ ૧૦૫	૮૪ ૧। ૧૦૫		
૪૩ ૨॥ ૧૦૭॥	૮૬ ૧। ૧૦૭॥		
૪૪ ૨॥ ૧૧૦	૮૮ ૧। ૧૧૦		
૪૫ ૨॥ ૧૧૨॥	૯૦ ૧। ૧૧૨॥		
૪૬ ૨॥ ૧૧૫	૯૨ ૧। ૧૧૫		
૪૭ ૨॥ ૧૧૭॥	૯૪ ૧। ૧૧૭॥		
૪૮ ૨॥ ૧૨૦	૯૬ ૧। ૧૨૦		
૪૯ ૨॥ ૧૨૨॥	૯૮ ૧। ૧૨૨॥		
૫૦ ૨॥ ૧૨૫	૧૦૦ ૧। ૧૨૫		

એક પોણું પોણો.	સો પોણે પોણોસો.	ખરૂં લખતાં ને સારૂં વાંચતાં બોલતાં શીખવનાર કોણ ? ડિકટેશન શિક્ષક.
૧×૦॥। ૦॥।	૧૦૦×૦॥।= ૭૫	
૨ ૦॥। ૧॥	૨૦૦ ૦॥। ૧૫૦	
૩ ૦॥। ૨।	૩૦૦ ૦॥। ૨૨૫	
૪ ૦॥। ૩	૪૦૦ ૦॥। ૩૦૦	
૫ ૦॥। ૩॥।	૫૦૦ ૦॥। ૩૭૫	
૬ ૦॥। ૪॥	૬૦૦ ૦॥। ૪૫૦	
૭ ૦॥। ૫।	૭૦૦ ૦॥। ૫૨૫	
૮ ૦॥। ૬	૮૦૦ ૦॥। ૬૦૦	
૯ ૦॥। ૬॥।	૯૦૦ ૦॥। ૬૭૫	
૧૦ ૦॥। ૭॥	૧૦૦૦ ૦॥। ૭૫૦	
એકે સવા સવા.	**સો સવા સવાસો.**	
૧×૧।=૧।	૧૦૦×૧। ૧૨૫	
૨ ૧। ૨॥	૨૦૦ ૧। ૨૫૦	
૩ ૧। ૩॥।	૩૦૦ ૧। ૩૭૫	
૪ ૧। ૫	૪૦૦ ૧। ૫૦૦	
૫ ૧। ૬।	૫૦૦ ૧। ૬૨૫	
૬ ૧। ૭॥	૬૦૦ ૧। ૭૫૦	
૭ ૧। ૮॥।	૭૦૦ ૧। ૮૭૫	
૮ ૧। ૧૦	૮૦૦ ૧। ૧૦૦૦	
૯ ૧। ૧૧।	૯૦૦ ૧। ૧૧૨૫	
૧૦ ૧। ૧૨॥	૧૦૦૦ ૧। ૧૨૫૦	

મનોયત્ન ૧.

સૂચનાઃ—એક પ્રશ્નમાં એકથી વધારે પ્રશ્ન હોય તો એકેક પૂછવો

અગિઆરાના આંકનો ઉપયોગ.

(૧) એક ખુરસીના ચાર રૂપીઆ બેસે તો ૧૯ ખુરસીનું શું બેસશે ?

(૨) એક કોથળીમાં ૧૭ રૂપીઆ છે, તો એવી ૯ કોથળીમાં મળીને કેટલા રૂપીઆ હશે ?

(૩) દરેક છોકરાને ૮, ૮ પતાસાં આપીએ તો ૧૪ છોકરાને આપવાને કેટલાં પતાસાં જોઇએ ?

(૪) ૧૫, ૧૯, ૧૮, ૧૭, ૧૩, અને ૧૪ પાંચ વખત લઇએ તો કેટલા થાય? પાંચે ગુણીએ તો શું આવે ?

(૫) ૨૦ ત્રણ વાર લઇએ તો કેટલા થાય? ૧૬×૧ થી ૧૬×૧૦ સુધીના જવાબ બોલો.

(૬) ૧૧×૧ થી ૨૦×૧૦ સુધીમાં નવની પલાખીના જવાબ બોલો.

(૭) ૧૯×૫. ૧૩×૭, ૧૭×૮, ૧૫×૯. ૧૮×૭, ૧૭×૬ કેટલા ?

(૮) ૧૩ પાંચવાર, ૧૭ સાતવાર, ૧૯ છવાર, ૧૫ સાતવાર, ૧૩ નવવાર, અને ૧૮ છવાર તે કેટલા!

(૯) ૧૯, ૧૫, ૧૭, ૧૩, ૧૧, ૧૨, ૧૬, ૧૮, ૨૦, અને ૧૪, આઠ વખત લઇએ તો કેટલા થાય?

(૧૦) ૧૯×૬, ૧૫×૭, ૧૮×૬, ૧૩×૯, ૧૪×૮ ૧૭×૯, ૧૬×૫, અને ૧૮×૮ તે કેટલા ?

(૧૧) ૭ બેઆનાની દોઢપાઇ કેટલી અને પૈસા કેટલા?

(૧૨) ૧, ૨, ૩, ૪ એમ દસ રૂપીઆ સુધીના આના કહો.

(૧૩) ૪ જમરૂખનો એક આનો બેસે તો ૧ રૂપીઆમાં કેટલાં જમરૂખ આવે?

(૧૪) કેટલી બેઆની હોય તો ૧૭ રૂપીઆ થાય?

(૧૫) ૭૬+૧૯, ૭૨+૧૮, ૧૦૫+૧૫, ૧૧૭+૧૩, ૮૪+૧૨, કેટલા ?

(૧૬) ૭૭+૧૧, ૯૬+૧૬, ૬૦+૧૨, ૮૪+૧૪, ૯૬+૧૨, કેટલા ?

(૧૭) ૧૧+૮૮, ૧૨+૯૬, ૧૩+૬૫, ૧૪+૯૮, ૧૫+૭૫, કેટલા ?

(૧૮) ૧૭+૧૩૬, ૧૮+૧૪૪, ૧૯+૧૫૨, ૨૦+૧૪૦, કેટલા ?

(૧૯) ૯૫-૧૯, ૯૦-૧૮, ૧૨૦-૧૫, ૧૪૦-૧૪, ૯૬-૧૨, કેટલા?

(૨૦) ૮૮-૧૧, ૧૧૨-૧૬, ૧૦૮-૧૨. ૯૮-૧૪, ૧૦૦-૨૦ કેટલા?

(૨૧) ૧૮૦માંથી કંઇ ન વધે ત્યાં સુધી અઢાર અઢાર લેતા જાઓ અને બાકી શું વધે તે કહેતા જાઓ.

(૨૨) ૯૫માં ૧૯ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય? ૧૩૩માંથી ૧૧૪ જાય તો કેટલા રહે? ૧૩૩માંથી ૧૯ જાય તો કેટલા રહે?

(૨૩) ઓગણીઆ, પંદરા, તેરા, સત્તરા, અને બારા સવળા તથા અવળા બોલો.

(૨૪) ૧૮ છોકરાની ૭ હાર થવામાં ૧૮ છોકરા ખૂટે છે, ત્યારે કેટલા છોકરા હશે?

(૨૫) આનાની ચાર લેખે ૧૮ આનાની કેરીઓ લીધી અને બીજી આનાની ૬ લેખે બેઆનાની લીધી તો બધી મળી કેટલી કેરી થઇ?

(૨૬) પાવલાના ૧૬ લીંબુ મળે તો રૂપીઆના કેટલા?

(૨૭) બારેતેરસો, પંચોતેરસો, આડોતેરસો, સતરોતેરસો, બીલતેરસો અને દાઓતેરસો એટલે કેટલા?

(૨૮) ૧૦૨, ૧૦૫, ૧૦૮, ૧૧૦, ૧૨૮, ૧૩૫, ૧૦૪, ૧૧૭, ૧૧૨, ૧૮૦, એ આંકમાં કેમ બોલાય?

(૨૯) ૯૧ રૂપીઆમાંથી તેર તેર રૂપીઅવાળી કેટલી સાડી આવે?

(૩૦) ૯૫ બોરમાંથી દરેકને પાંચ પાંચ બોર આપું તો કટલા છોકરાને અપાય? ઓગણીસ ઓગણીસ આપું તો કેટલા છોકરાને અપાય?

(૩૧) કેટલા ચોક પર? કેટલા પંચા સાડ? કેટલા ચોક સાડ?

(૩૨) ૧૪૪માં ૮, ૯, ૧૬ અને ૧૮ કેટલીવાર છે?

(૩૩) ૯૬માંદ કેટલીવાર,૧૨ કેટલીવાર, ૮ કેટલીવાર, અને ૧૬ કેટલીવાર?

(૩૪) કેટલા ચોક ૬૪, ૬૮, ૫૬, ૭૬, ૮૦, ૭૨ અને ૬૦ થાય?
(૩૫) કેટલા આના હોય તો ૯ રૂપીઆ આવે?
(૩૬) ૧૫૨ બોર વહેંચતાં દરેકને ૮ બોર આવ્યાં ત્યારે છોકરા કેટલા હશે?
(૩૭) કયા કયા પલાખાનો જવાબ ૭૨ આવે? દાહસો એટલે કેટલા દશક?
(૩૮) ૭ આનાની પાઈ વટાવી ૧૨ છોકરાને વહેંચી આપી તો દરેકને કેટલી મળી હશે?
(૩૯) ૧૫ છોકરાની ૮ હાર કરવાને બદલે ૧૨ છોકરાની કેટલી હાર કરવી?
(૪૦) ૮ પૈસાના ૧૫૨ બોર તો ૭ પૈસાના કેટલા?
(૪૧) જે જે પલાખાના જવાબમાં ૧૪૪ આવતા હોય તે કહો.

મનોયત્ન ૨ એકવીસાના આંકનો ઉપયોગ

(૧) ૨૯×૫, ૨૩×૮, ૨૮×૬, ૨૩×૯, ૨૫×૭, ૨૯×૭ કેટલા?
(૨) ૨૩ પાંચવાર, ૨૭ સાતવાર, ૨૫ નવવાર, અને ૨૪ છ વાર તે કેટલા?
(૩) ૨૫, ૨૯, ૨૮, ૨૩, ૨૬, ૨૪ને ત્રણે ગુણીએ શું આવે?
(૪) એક ઓવરકોટની શિવડામણ ૭ રૂપીઆ થાય તો ૧૯૧ રૂપીઆમાં કેટલા ઓવરકોટ શિવાય અને બાકી શું વધે?
(૫) એક ટેબલના ૨૬ રૂપીઆ બેસે છે તો ૮ ટેબલનું શું બેસશે?
(૬) ૨૨ વારનો એક એવા ૭ તાકા છે, તો બધું મળીને કેટલા વાર કપડું હશે?
(૭) એક ગાડામાં ૩૦ મણ એવા ૭ ગાડામાં ઘઉં ભરેલા છે તો બધું મળીને કેટલા મણ ઘઉં હશે?

(૮) મહીનાનો ખરચ ૨૫ રૂપીઆ થાય તો ૭ મહીનાનો કેટલો?

(૯) દર મહીને ૨૭ રૂપીઆ ખરચું, તોપણ મારી પાસે ૯ મહીના ચાલે એટલા રૂપીઆ છે, ત્યારે કેટલા રૂપીઆ હશે?

(૧૦) ઓગણત્રીસા, પચીસા, અઠ્ઠાવીસા અને સત્તાવીસા સવળા તથા અવળા બોલો.

(૧૧) ૨૨×૧થી ૩૦×૧૦ સુધીમાં ૩, ૫, ૭ અને ૪ની પલાખી લખો.

(૧૨) ૨૧×૧થી ૩૦×૧૦ સુધીમાં નવની પલાખી બોલો.

(૧૩) ૨૮ આનાના સવાકા, ઢબુ, અને અધેલા કેટલા?

(૧૪) ૨૨૪, ૨૫૨, ૨૩૨, ૨૦૭, ૨૧૬, ૧૭૫, ૧૩૫, ૨૩૪, ૨૦૮ ૨૦૭, ૨૧૭, એ આંકમાં કેવી રીતે બોલાય છે?

(૧૫) છવીસાસો, બેસાતોતેર, બેબાવના, બેતીલોતેર, બેચોત્રીસા લખો.

(૧૬) ૧૪૫+૨૯, ૨૪૩+૨૭, ૨૦૭+૨૩, ૧૭૫+૨૫, ૧૪૭+૨૧ કેટલા?

(૧૭) ૩૦+૨૪૦, ૨૭+૮૧, ૨૫+૧૭૫, ૨૬+૧૫૬, ૨૯+૨૦૩ કેટલા?

(૧૮) ૨૦૦-૨૫, ૨૦૭-૨૩, ૧૭૫-૨૫, ૨૧૬-૨૪, કેટલા?

(૧૯) ૧૪૭-૧૨૬, ૧૮૯-૧૬૨, ૧૨૫-૧૦૦, ૧૨૮-૧૧૨, કેટલા?

(૨૦) ૩૦૦માં ૧૨ કેરી ઓછી છે ત્યારે કેટલી કેરીઓ હશે?

(૨૧) ૨૬૧માંથી કંઇ ન વધે ત્યાં સુધી ઓગણત્રીસ ઓગણત્રીસ બાદ કરતા જાઓ અને બાકી શું વધે કહેતા જાઓ.

(૨૨) ૧૩૫ ગજ માદરપાટમાંથી ૫ ગજના કેટલાં ધોતીઆં થાય?

(૨૩) કેટલી વખત ૨૬ કેરી લઉં તો ૨૩૪ કેરી થાય?

(૨૪) એક નિશાળમાં ૨૦૭ છોકરા છે, દરેક વર્ગમાં ૨૩ છોકરા છે, તો વર્ગ કેટલા હશે?

(૨૫) એક નિશાળમાં ૨૫૨ છોકરા છે, અને ૯ વર્ગ છે, ત્યારે દરેક વર્ગમાં છોકરા કેટલા હશે?

(૨૬) કેટલી વખત છ લઇએ તો ૧૬૮, ૧૬૨, ૧૫૬, ૧૩૨, ૧૪૪, ૧૩૮ અને ૧૨૬ થાય?

(૨૭) કયા કયા પલાખાના જવાબમાં ૧૪૪ અને ૯૬ આવે?

(૨૮) મેં એક માણુસને દસ દસ રૂપીઆવાળી ૨૬ નોટો આપી અને ૯ રૂપીઆ રોકડા આપ્યા ત્યારે પોણી ત્રણુસોથી કેટલા વધારે અથવા ઓછા આપ્યા?

(૨૯) ચાર આનાની એક ચોપડી તો ૭ રૂપીઆની કેટલી આવે?

મનોયત્ન ૩ અડધાના આંકનો ઉપયોગ.

(૧) એક કાગળના બે સરખા ભાગ પાડીએ તો દરેક ભાગ કેટલો કહેવાય? અડધામાં અડધો ઉમેરી ૪૦ સુધી લખો.

(૨) ૭ અડધા કાગળ છે તેના આખા કાગળ કેટલા થશે?

(૩) ૨૪ અડધા રૂપીઆના આખા રૂપીઆ કેટલા?

(૪) હું દરરોજ ૦॥ લાડુ ખાઉં, તો ૩૨ દિવસ ચાલે એટલા લાડુ છે ત્યારે કેટલા લાડુ હશે?

(૫) એક ટોપીનો અડધો રૂપીઓ બેસે છે, તો ૬૯ ટોપી લેવાને કેટલા રૂપીઆ જોઇએ?

(૬) ૧૭×૦॥, ૨૩×૦॥, ૭૦×૦॥, ૫૯×૦॥, ૬૭×૦॥ કેટલા?

(૭) અડધાની બેકીની પલાખી બોલી જાઓ.

(૮) અડધાની એકીની પલાખી લખો.

(૯) ૫૦૦ અડધા રૂપીઆ છે, તેના આખા રૂપીઆ કેટલા આવશે?

(૧૦) ૭ાા રૂપીએ મણ સોપારી મળે તો ૩૭ મણનું શું બેસે ?

(૧૧) ૩૭ાામાં ૧૨ાા ઉમેરીએ તો કેટલા થાય ?

(૧૨) ૨ાા રૂપીઆનું ઘી, ૧ાા રૂપીઆનું શાક અને ૧૨ાા રૂપીઆનું અનાજ લીધું તો બધું મળીને કેટલો ખર્ચ થયો ?

(૧૩) ૩૦ાા+૦ાા+૭ાા+૩૪ાા મળીને કેટલા થાય ?

(૧૪) કેટલીવાર અડધો લઇએ તો ૩૨ાા થાય ?

(૧૫) ૩૭ આખાના અડધા કેટલા ? ૨૯ અડધાના આખા કેટલા ?

(૧૬) ૪૫ રૂપીઆ છે, દરેક ભિખારીને ૦ાા રૂપીઓ આપું તો કેટલાને અપાય ?

(૧૭) એક ખમીસની શીવડામણી ૦ાા રૂપીઓ બેસે છે, તો ૨૪ રૂપીઆમાં કેટલા ખમીસ શીવડાવશે ?

(૧૮) દરરોજ અડધો શેર અનાજ ખાઉં તો ૩૮ શેર અનાજ કેટલા દિવસ ચાલે ?

(૧૯) ૪૯ સોપારી છે, તેના અડધા અડધા કેટલા કકડા થશે ?

(૨૦) ૪૬ અડધા રૂપીઆના આખા રૂપીઆ કેટલા આવશે ?

(૨૧) ૩૬ ગજ લુગડામાંથી અડધા અડધા ગજના કેટલા રૂમાલ થશે ?

(૨૨) કેટલા અડધા હોય તો તેના આખા પુરેપુરા થાવ ?
(જ. ૨. ૪. ૬. ઇત્યાદિ)

(૨૩) દરરોજના ૦ાા રૂપીઆ લેખે ૧૮ માણસને ૯ દિવસના કેટલા રૂપીઆ આપવા પડશે ?

(૨૪) ૦ાા આનાની એક પેન્સિલ તો રૂ૧૦ ૦ાાની કેટલી ?

(૨૫) ૧૭ પેનના ૮ાા પૈસા તો ૬૮ પેનનું શું આપવું ?

અનોયત્ન ૪. દોઢાના આંકનો ઉપયોગ.

(૧) એક ને અડધો મળી કેટલા થાય?
(૨) અડધો ને એક મળી કેટલા થાય?
(૩) કેટલા અડધા કાગળ હોય તો દોઢ કાગળ થાય?
(૪) અડધો કેટલીવાર લઇએ તો દોઢ થાય?
(૫) દોઢ કાગળમાંથી અડધો કાગળ કેટલા છોકરાને અપાય?
(૬) દોઢમાં પોણો કેટલીવાર? દોઢમાં અડધો કેટલીવાર?
(૭) ૦ાા કેટલીવાર લઇએ તો દોઢ થાય?
(૮) દોઢ રૂપીઓ હતો તેમાં દોઢ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય?
(૯) ત્રણ લાડુમાંથી દોઢ લાડુ ખાધો તો કેટલા રહ્યા?
(૧૦) મારી પાસે ૦ાા રૂપીઓ છે, તેમાં શું ઉમેરૂં તો દોઢ થાય?
(૧૧) દોઢાની એકીની પલાખી બોલો. દોઢાની એકની પલાખી લખો.
(૧૨) ૫૭×૧ાા, ૬૯×૧ાા, ૯૫×૧ાા, ૬૭×૧ાા, ૭૦૦×૧ાા કેટલા?
(૧૩) સાડાતેરમાં દોઢ દોઢ ઉમેરી ૧૦૦ાા સુધી લખો.*
(૧૪) એક તામડામાં દોઢ મણ દૂધ માય તો ૨૭ તામડામાં કેટલું માશે?
(૧૫) રૂપીઆની ૧ાા શેર બરફી મળે, તો ૩૭ રૂપીઆની કેટલી આવે?
(૧૬) એક બંડીમાં દોઢ ગજ કપડું વપરાય, તો ૫૯ બંડી માટે કેટલા ગજ કપડું જોઇશે?
(૧૭) એક આનાના દોઢ શેર કારેલાં મળે, તો ૩ રૂપીઆનાં કેટલાં?
(૧૮) એક બળદને ૧ાા શેર અડદ જોઇએ, તો ૬૭ બળદને માટે કેટલા શેર અડદ જોઇશે?
(૧૯) એક લોટો ૧ાા શેરનો થાય, તો ૫૭ લોટાનું વજન કેટલું થશે?

(૨૦) એક સાધુને ૧॥ શેર લોટ આપીએ તો ૭૯ સાધુને આપવાને કેટલા શેર લોટ જોઇએ ?

(૨૧) એક શેર બદામનો ૧॥ રૂપીઓ બેસે તો ૦॥ મણ ૯ શેર બદામનું શું બેસશે ?

(૨૨) મણ ઘીના ૪૭ રૂપીઆ બેસે તો ૧॥ મણનું શું બેસે ?

(૨૩) એક તપેલામાંથી દોઢશેરીઓ લોટો ૬૪ વખત ભરી આપ્યો ત્યારે કેટલું દૂધ આપ્યું ?

(૨૪) ६૯+૧॥, ૪૬+૧॥, ૧૦૨+૧॥, ૪૫+૧॥, ૯૯+૧॥. કેટલા ?

(૨૫) ૧॥+૮૨॥, ૧॥+૪૫, ૧॥+६૭॥, ૧॥+૭૨, કેટલા ?

(૨૬) ૧૦॥–૧॥, ६૯–૧॥, ૧૦૨–૧॥, ૧૧૨॥–૧॥, કેટલા ?

(૨૭) ૨૮॥ મણ દૂધમાંથી ૨૭ મણ વપરાયું ત્યારે બાકી કેટલું રહ્યું ?

(૨૮) ચોવાસ આખા અને ૨૪ અડધા મળીને કેટલા થાય ?

(૨૯) કેટલીવાર દોઢ લઇએ તો ૫૭ થાય ?

(૩૦) ૫૫॥ માં દોઢ કેટલીવાર છે ? કેટલીવાર દોઢ લઇએ તો ૫૫॥ થાય ?

(૩૧) ૭૫ રૂપીઆમાંથી ૧॥ રૂપીઆવાળી કેટલી ટોપી આવશે ?

(૩૨) ૪૭ છોકરા વચ્ચે ૭૦॥ રૂપીઆ વહેંચ્યું તો દરેકને શું મળશે ?

(૩૩) રોજ દોઢ શેર ખાંડ વપરાય તો ૩૭॥ શેર ખાંડ કેટલા દિવસ ચાલશે ?

(૩૪) ૧॥ ગજ ખાદીનો રૂ. ૧ બેસે તો ૪૦॥ ગજ ખાદીનું શું ?

(૩૫) ૭૯॥ રૂપીઆમાં ૫૩ બદન લીધાં તો એકની કિંમત કેટલી પડી ?

(૩૬) કેટલા દોડે ૭૨ ? કેટલા દોઢું ૧૦૦॥ ? કેટલા દોઢે ૧૫૦૦ ?

(૩૭) ૪૩॥ ગજના તાકામાંથી ૧॥ ગજના કેટલા રૂમાલ થાય ?

(૩૮) રોજ ૧॥ રૂપીઓ વાપરૂં તો ૯૦ રૂપીઆ કેટલા દિવસ ચાલે ?

(૩૯) દરેક છોકરાને દોઢ કાગળ આપીએ તો ૩૯ કાગળ કેટલા છોકરાને અપાય?

(૪૦) જેટલા અડધા તેટલાજ રૂપીઆ કેટલી વાર લઉં તો ૯૬ રૂપીઆ થાય?

(૪૧) દોઢ રૂપીઆના ૧ શેર હીંગ મળે તો ૩૯ શેરનું શું બેસશે?

(૪૨) ૪૮ માં દોઢ કેટલીવાર ઉમેરૂં તો ૭૨ થાય?

(૪૩) ૫૭ પંચીઆના ૮૫ાા રૂપીઆ બેસે તો એ લેખે ૭ પંચીઆનું શું આપવું પડશે?

(૪૪) એક માણસ દરરોજ ૧ાા રૂપીઓ કમાય તો ૧૪ માણસો ૯ દિવસમાં શું કમાશે?

(૪૫) ૧ાા આને શેર વેગણ મળે છે, તો ૧ાા રૂપીઆમાં કેટલા આવે?

(૪૬) ૩ શેર દૂધીના ૪ાા આના તો ໐ાા મણ દૂધીનું શું આપવું?

મનોયત્ન ૫. અઢીઆના આંકનો ઉપયોગ.

(૧) બે ને અડધો કેટલા? દોઢ ને એક કેટલા?

(૨) દોઢમાં શું ઉમેરીએ તો ૨ાા થાય?

(૩) અઢીઆની બેકીની ને ચોકની પલાખી લખો.

(૪) ૪૭ાા+૨ાા, ૬૭ાા+૨ાા, ૧૫+૨ાા, ૧૦૨ાા+૨ાા, ૧૮૦+૨ાા કેટલા?

(૫) ૨ાા+૮૫, ૨ાા+૭૨ાા, ૨ાા+૪૭ાા, ૨ાા+૨૦૫, ૨ાા+૧૦૦, કેટલા?

(૬) ૧૯૨ાા−૨ાા, ૧૦૫−૨ાા, ૧૦૦−૨ાા, ૨૧૦−૨ાા, કેટલા?

(૭) ૧૯૦−૧૮૭ાા ૧૬૭ાા−૧૬૫; ૧૦૦−૯૭ાા કેટલા?

(૮) ૪૭×૨ાા, ૭૯×૨ાા, ૮૭×૨ાા, ૨૯×૨ાા, ૮૨×૨ાા કેટલા?

(૯) અઢીમાં અઢી ઉમેરી ૧૦૦ સુધી બોલો.

(૧૦) એક પડામાં રાા શેર ખાંડ માય તો ૨૪ પડામાં કેટલા મણ ખાંડ માશે ?

(૧૧) રાા શેર જીરાનો ૧ રૂપીઓ બેસે તો ૧૫ રૂપીઆનું કેટલું આવે?

(૧૨) એક મણના રૂ. રાા મળે તો ૩૬ મણના કેટલા રૂપીઆ ?

(૧૩) રૂ. રાાએ શેર એલચી મળે તો ૩૫ શેરનું શું બેસે ?

(૧૪) મણ કેરીના રાા રૂપીઆ બેસે તો ૪૯ મણનું શું બેસે ?

(૧૫) એક માણસને રાા રૂપીઆ આપીએ તો ૫૫ માણસને આપવા કેટલા રૂપીઆ જોઇએ ?

(૧૬) એક તાવડીનુ વજન રાા મણ થાય છે. ત્યારે એવી ૮૭ તાવડીનું વજન કેટલું થશે ?

(૧૭) મણ દૂધમાં રાા શેર ચોખા નાખીએ તો ૬૩ મણ દૂધને માટે કેટલા ચોખા જોઇએ ?

(૧૮) ૧ રૂપીઆનું રાા મણ તો ૬બ્બા મણનું શું આપવું ?

(૧૯) રાા શેરનો ૧ રૂપીઓ બેસે તો ૧૮ રૂપીઆનું કેટલું આવે ?

(૨૦) એક દિવસનો ખરચ રાા રૂપીઆ થાય, તો ૭૭ દિવસમાં કેટલો ખરચ થશે ?

(૨૧) ૫૪ છત્રી લેવી છે, એક છત્રીના રાા રૂપીઆ બેસે છે તો છત્રીવાળને કેટલા રૂપીઆ આપવા પડશે ?

(૨૨) ૨૩ રૂપીએ તોલો સોનું મળે તો રાા તોલાનું શું આપવું ?

(૨૩) એક રૂપીઆના રાા શેર મરી મળે, તો ૨૫ શેરનું શું બેસશે ?

(૨૪) કેટલા અડધા હોય તો રાા થાય ? અઢીમાં અડધો કેટલીવાર છે?

(૨૫) કેટલા ૦ા અઢી? અઢીમાં પા કેટલીવાર છે ?

(૨૬) ૧ રૂપીઆનું રાા શેર તો ૧ા મણનું શું ?

૨૭) ૮૨ માણસોની ઉજાણીમાં ૨૧૦ રૂપીઆ ખરચ થયો તો દરેકને ભાગે શું આવશે? ૫ માણસના મળીને કેટલા રૂપીઆ થશે?

(૨૮) ૬૯ છોકરા વચ્ચે ૧૭૨॥ રૂપીઆ વહેંચીએ તો દરેકને શું મળશે?

(૨૯) કેટલા અઢીએ ૪૫? કેટલીવાર અઢી લઇએ તો ૧૦૦ થાય?

(૩૦) ૧૦૦માં ૪૦ કેટલીવાર? ૧૦૦માં ૨॥ કેટલીવાર?

(૩૧) રૂ. ૯૭॥ છે, રોજ ૨॥ રૂ. ખરચું તો કેટલા દિવસ ચાલશે?

(૩૨) ૨॥ આને શેર દૂધ મળે તો ૨॥ રૂપીઆમાં કેટલું આવશે?

(૩૩) ૫૭॥ રૂપીઆમાં ૨॥ તોલા સોનું આવ્યું ત્યારે તોલાનો ભાવ શો?

(૩૪) ૨૭ માણસ છે, અને ૬૭॥ રૂપીઆ છે, તો દરેક માણસને શું મળશે?

(૩૫) શેર હીંગના ૨॥ રૂપીઆ પડે તો ૪૫ રૂપીઆમાં કેટલા શેર હીંગ આવશે?

(૩૬) રૂ. ૧૦૦માંથી અઢી અઢી રૂપીઆ વાળી કેટલી ચોપડી આવશે?

(૩૭) એક આનાની ૨॥ શેર પાપડી મળે તો ૧ રૂપીઆની કેટલી આવશે?

(૩૮) ૨॥ રૂપીઆવાળી ટોપી ૧૧૭॥ રૂપીઆમાંથી કેટલી આવશે?

(૩૯) ૨॥ શેર જલેબીનો ૧ રૂપીઓ પડે તો ૭૭ રૂપીઆમાં કેટલી જલેબી આવશે?

(૪૦) દરરોજ ૨॥ આનાનું દૂધ વપરાય છે મેં દૂધવાળાને રૂ. ૧૦) આપ્યા ત્યારે કેટલા દિવસ દૂધ લીધું હશે?

મનોયત્ન ૬. પાયાના આંકનો ઉપયોગ.

(૧) એક લાડુના ચાર સરખા ભાગ પાડીએ તો દરેક ભાગ કેટલો કહેવાય?

(૨) ચાર ०। એકઠા કરીએ તો આખા કેટલા થાય?

(૩) ०। એ અડધાનો કેટલામો ભાગ? આખાનો કેટલામો ભાગ?

(૪) ૧ માં ૦।, ૦। ઉમેરી ૧૯।।। સુધી બોલો.

(૫) ૧૭+૦। ૨૩।+૦।, ૨૮।।+૦। ૨૮।।।+૦। કેટલા?

(૬) ૪૯, ૫૯, ૬૯, ૭૯, ૮૯. ૯૯, ૫૦, ૬૦, ૭૦, ૮૦. ૯૦, અને ૧૦૦માં ૦। ઓછો તે કેટલા કહેવાય?

(૭) ૨૫માંથી ૦।, ૦। બાદ કરી ૯।।। સુધી બોલો.

(૮) ૯૯।।।, ૭૮।।।, ૫૭।।।, ૭૬।।।, ૪૯।।।, ૩૭।।।, શબ્દમાં લખો.

(૯) પાયાની ચચ્ચારની પલાખા બોલો.

(૧૦) પાયાની ચચ્ચારની અને અર્ધાની બન્નેની પલાખા લખો.

(૧૧) ૪૯×૦। ૫૭×૦।, ૪૩×૦।. ૭૯×૦।, ૬૭×૦। કેટલા?

(૧૨) ૬૯, ૭૩, ૭૭, ૪૭, ૩૭ ૫૫, ૭૯, ૫૭, ૮૯, ૮૩, ૯૭, ૯૩, ૪૯, ૪૩, ૪૬, ૯૧, ૬૩, ૩૧, ૫૧, ૭૧, અડધા રૂપીઆનો આખા રૂપીઆ કેટલા? પાવલીના કેટલા રૂપીઆ?

(૧૩) ૪૦૦ ગજ, ૮૦ ગજ, ૯૦ ગજ, ૬૦૦ ગજ, અને ૭૦ ગજમાંથી અડધા ગજના કેટલા રૂમાલ થાય? ૦। ગજના કેટલા રૂમાલ થાય?

(૧૪) ૫૯, ૬૩, ૯૦, ૮૫, ૯૩, ૭૦૦ અડધા રૂપીઆના આખા રૂપીઆ કેટલા આવે? પાવલીઓ કેટલી આવે?

(૧૫) ૯ રૂપીઆના પાવલા કેટલા? ૩૬ પાવલાના રૂપીઆ કેટલા?

(૧૬) મારી પાસે ૧૭ અડધા છે, તેની પાવલી કેટલી આવશે?

(૧૭) કેટલીવાર ૦। રૂપીઓ લઇએ તો ૧૯ રૂપીઆ થાય?

(૧૮) ૧૭, ૫।।, ૨૩।।, ૧૪ અને ૩।।ને પાયે ભાગીએ તો શું આવે?

(૧૯) ૨૩ માણુસ વચ્ચે ૫।।। રૂપીઆ આપ્યા તો દરેકને શું મળશે?

(૨૦) કેટલી વખત ૦। મણ લઇએ તો ૧૯, ૨૨, ૧૭, ૧૩, અને ૨૦ મણ થાય?

(૨૧) ૩૯, ૨૨, ૧૭ ગજ લુગડામાંથી અડધા ગજના કેટલા કકડા થાય? ાા ગજના કેટલા થાય?

(૨૨) કેટલીવાર ાા કાગળ લઉં તો ૧૬, ૧૮, ૧૦, ૨૩, ૨૨, આખા કાગળ થાય?

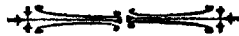
(૨૩) ૧૮ વખત ાા રૂપીઓ લેઉં તો કેટલા રૂપીઆ થાય? સાડા ચાર રૂપીઆની પાવલી કેટલી? ૧૮ ને ાા ગુણીએ તો શું આવે?

(૨૪) ૧૪ રૂપીઆની પાવલી કેટલી? કેટલી પાવલીઓ હોય તો ૧૪ રૂપીઆ થાય?

(૨૫) રોજ ાા કાગળ વાપરીએ તો ૨૫ દિવસમાં કેટલા કાગળ વપરાય? ૨૩ કાગળ હોય તો કેટલા દિવસ ચાલે?

(૨૬) એક પૈસાના ાા શેર ભીંડા મળે તો ૫ાા રૂપીઆના કેટલા આવશે?

(૨૭) ૮ આનાની ૩૨ પેન તો ૧ાા રૂપીઆની કેટલી?

મનોયત્ન ૭. નાણાંની ધાતનો ઉપયોગ.

(૧) એક રૂપીઆના અડધા કેટલા? પાવલી કેટલી? બેઆની કેટલી? આની કેટલી? દમ્મુ કેટલા? પૈસા કેટલા? અને પાઇ કેટલી?

(૨) રૂપીઓ કોની કોની બરોબર છે? શું શું આપવાથી રૂપીઓ મળે?

(૩) ૧૬ દમ્મુ; ૫૨ પૈસા; ૩૨ બેઆની; ૧૧૨ આના; ૬૪ પાવલી ૭૨ પાઈ; અને ૬૪ અડધાની કિંમત કહો.

(૪) તાંબાના સિક્કા ગણાવો. રૂપાનાં કયા કયા સિક્કા છે?

(૫) એક રૂપીઆમાં બે પૈસા ઓછા છે, ત્યારે કેટલા આના હશે?

(૬) પાવલીમાંથી શું ખરચું તો ૯ પૈસા રહે?

(૭) ૪ આનામાં કેટલા આના ઉમેરૂં તો રૂપીઓ થાય?

(૮) ૧ અડધો, ૧ પાવલી, ૧ બેઆની, ૧ આની છે તેમાં કેટલા પૈસા નાખું તો એક રૂપીઓ થાય?

(૯) એક આનાની ૧૨ પાઇ તો ૪ આનાની કેટલી? પાવલાની કેટલી? અડધાની કેટલી? નીકલના સિક્કા ગણાવો.

(૧૦) ૯, ૬, ૭, અને ૩ આનાની પાઇ કેટલી? પૈસા કેટલા?

(૧૧) એક રૂપીઆના ૧૬ આના તો ૩ રૂપીઆના કેટલા આના?

(૧૨) ૧, ૨, ૩, ૪, ૫, ૬, ૭, ૮, અને ૯ રૂપીઆના આના કેટલા?

(૧૩) ૮ આનાની પાઇ કેટલી? અડધા રૂપીઆની આની કેટલી?

(૧૪) ૧૨ રૂપીઆના અડધા કેટલા? પાવલી કેટલી? બેઆની કેટલી?

(૧૫) ૧૮ આનાના પૈસા કેટલા? ઢબુ કેટલા? દોઢ પાઇ કેટલી?

(૧૬) પાંચ આના ને ત્રણ પૈસા; બે આના ને બે પૈસા; આઠ આની ને એક પૈસાની પાઈ કેટલી?

(૧૭) બે પૈસાની એક પેનશીલ મળે છે, ૧॥ રૂપીઆની કેટલી આવે?

(૧૮) પાંચ રૂપીઆની બેઆનીમાં એક બેઆની ઓછી છે, ત્યારે બેઆનીઓ હશે?

(૧૯) અડધા રૂપીઆમાંથી બે પૈસાના પાન, ૧ આનાની સોપારી, ઢબુની પાપડી અને ૨ આનાના મમરા લીધા હવે મારી પાસે શું રહ્યું?

(૨૦) દુકાનદારને એક રૂપીઓ આપ્યો. તેણે મને ૧ અડધો, ૧ આની ને ૩ પાઈ પાછી આપી ત્યારે મેં કેટલાનો સોદો લીધો હશે?

(૨૧) ૧૧૨, ૧૨૮, ૯૬, ૮૦, ૧૪૪, ૪૮, ૩૨ અને ૬૪ આનાના રૂપીઆ કેટલા? અને અડધા કેટલા?

(૨૨) ૬૪, ૭૨, ૫૬, ૩૧, ૪૮, ૫૨, ૭૬ અને ૮૦ પાવલીના રૂપીઆ કેટલા? અડધા કેટલા?

(૨૩) ૨૪, ૩૬, ૭૨, ૧૦૮, ૪૮, ૯૬ અને ૬૦ પાઇના આના કેટલા? અને પૈસા કેટલા?

(૨૪) ૧૪૪ આનાના કેટલા રૂપીઆ આવે? અડધા કેટલા આવે?

(૨૫) ૭૪, ૬૭, ૩૫ અને ૬૩ પૈસાના આના કેટલા?

(૨૬) રોજ પાવલી ખરચું તો ૫ રૂપીઆ કેટલા દિવસ ચાલે?

(૨૭) ૧૨ શેરના ૩ આના બેસે તો શેરનું શું આપવું?

(૨૮) ૧૫, ૧૭, ૮, ૧૨, ૧૪, ૧૯ અને ૨૫ અડધાની પાવલી કેટલી? બેઆની કેટલી? રૂપીઆ કેટલા?

(૨૯) પાંચ બેઆનીના પૈસા કેટલા? અધેલા કેટલા?

(૩૦) ૧૨ અડધા, ૪ પાવલી, અને ૬૪ બેઆની આપું તો કેટલા રૂપીઆ મળે?

(૩૧) રોજ બે આના ખરચું તો ૧૬ દિવસ ચાલે એટલા રૂપીઆ છે. ત્યારે કેટલા રૂપીઆ હશે?

(૩૨) એક આનાના ૧૭ બોરીઆં મળે તો અડધા રૂપીઆના કેટલાં મળશે? અને જો ૧૫૩ બોરીઆં લેવાં હોય તો શું આપવું?

(૩૩) ત્રણ પાનની ૧ પાઇ બેસે તો દોઢ આનાના કેટલાં પાન આવશે? ને જો ૯૨ પાન લેવાં હોય તો શું આપવું?

(૩૪) બે આનાના પાંચ જમરૂખ મળે તો ૧ રૂપીઆના કેટલા આવશે? અને જો ૨૦ જમરૂખ લેવાં હોય તો શું આપવું?

(૩૫) ૧૩૦ રૂપીઆ હોય તો પાંચ રૂપીઆવાળી નોટ કેટલી આવે? ૧૦ રૂપીઆવાળી કેટલી નોટ મળે?

(૩૬) બે આનીના બોર વધારે મળે કે ૧૫ પૈસાના?

(૩૭) એક આનાની ૧૨ પેન મળે તો પાંચ પાઇની કેટલી આવે? અને જો ૭ પેન લેવા હોય તો શું આપવું?

(૩૮) રૂપીઆના ૧૬ શેર વેગણ મળે તો ત્રણ આનાના કેટલાં?

(૩૯) એક રૂપીઆની ૪ શેર કેરી મળે તો ૧ શેરનું શું બેસે?

મનોયત્ન ૮ પરચુરણ હિસાબ.

(૧) ૧૬ કેરીમાંથી ૧૨ બગડી ગઈ તો સારી કેટલી રહી?

(૨) ૬૫૭ રૂપીઆમાં ૯ રૂપીઆ ઉમેરીએ તો કેટલા રૂપીઆ થાય?

(૩) એક આનાવાળી ૧૧૨ ટિકિટ લીધી ને દસ રૂપીઆની નોટ આપી તો મને પાછું મને શું મળશે?

(૪) ૨૪ માં કેટલા ઉમેરૂં તો ૭૨ થાય?

(૫) ૧૩૯ રૂપીઆમાંથી દશ રૂપીઆવાળી નોટો લેતા ૯ રૂપીઆ વધ્યા ત્યારે કેટલી નોટો લીધી હશે?

(૬) ૧૨૪ રૂપીઆમાંથી ૫ રૂપીઆવાળી કેટલી નોટ આવે અને કેટલા રૂપીઆ વધે?

(૭) બે આનાની ૨૯ ટીકડી મળે તો એક રૂપીઆની કેટલી?

(૮) એક બકરી દરરોજ દોઢ શેર દૂધ આપે તો તેવી ૬૭ બકરી કેટલું દૂધ આપશે?

(૯) એક ટોપીનો ૦॥ રૂપીઓ તો ૭૯ ટોપીઓના કેટલા રૂપીઆ?

(૧૦) દરેક છોકરાને ૦। શેર દૂધ આપતાં ૮૯ છોકરાને પાવાને માટે કેટલું દૂધ જોઇશે?

(૧૧) એક છોકરો અડધો લાડુ ખાય તો ૯૭ છોકરા કેટલા લાડુ ખાશે? ૧૫ લાડુ કેટલા છોકરાને પહોંચશે?
(૧૨) ૨૬ શેરના નવટાંક કેટલા? પાશેર કેટલા? અચ્છેર કેટલા?
(૧૩) એક ગાય ૯ શેર દૂધ આપે તો તેવી ૨૫ ગાયો કેટલું દૂધ આપશે? અઢી હજાર એટલે કેટલા સો?
(૧૪) ૨૭ અડધાના રૂપીઆ કેટલા? પાવલી કેટલી? બે આની કેટલી?
(૧૫) પાંચ રૂપીઆવાળી ૨૬ નોટના કેટલા રૂપીઆ આવે?
(૧૬) એક ઘડિઆળના ૨॥ રૂપીઆ બેસે તો એ લેખે પોણોસો ઘડિઆળનું શું બેસે?
(૧૭) એક છત્રીનો દોઢ રૂપીઓ બેસે તો ૫૭ છત્રીનું શું આપવું?
(૧૮) એક ઘડિઆળના ૮ રૂપીઆ બેસે તો ૨૮ ઘડીઆળનું શું બેસે?
(૧૯) ૪૪ રૂપીઆનું એક મણ ઘી મળે તો ૨॥ મણનું શું?
(૨૦) એક આનામાં ०॥ મણ ભાર લઇ જવાય તો ૧૭ આનામાં કેટલો ભાર લઈ જવાય?
(૨૧) પૈસાવાળી ૯૬ ટિકીટ આપી, તેને બદલે ०॥ આનાવાળી કેટલી ટિકીટ લેવી? આનાવાળી કેટલી લેવી?
(૨૨) દસ દસ રૂપીઆવાળી ૨૭ નોટ ને ૪ રૂપીઆ રોકડા છે, ત્યારે બધું મળી કેટલા રૂપીઆ હશે?
(૨૩) એક રૂપીઆના ૨॥ શેર સોપારી મળે છે, અને ૨॥ રૂપીઆની શેર એલચી મળે છે ત્યારે ૧૪ શેર એલચી આપીએ તો કેટલી સોપારી મળે?
(૨૪) આગગાડી એક કલાકમાં ૨૭ માઇલ ચાલે, તો ૨૪૩ માઇલ જવાને કેટલા કલાક લાગે?

(૨૫) દરેક છોકરાને ૦ાા, ૦ા રૂપીઓ આપતાં ૫ રૂપીઆની નોટમાંથી કેટલા છોકરાને અપાશે ?

(૨૬) સાડીસો, પોણીસો, પોણોસો, અઢીસો અને દોઢસો આંકડામાં લખો.

(૨૭) ૯૯ા અને ૭૫ શબ્દમાં લખો.

(૨૮) ૧૪૫ આનામાંથી કેટલા રૂપીઆ આવે અને બાકી કેટલા આના રહે તે કહો. ૨૫૦ એટલે કેટલા હજાર ?

(૨૯) એક ચોપડીના ૨ા રૂપીઆ બેસે તો ૧૦૦ રૂપીઆમાંથી કેટલી ચોપડી આવશે ? ૦ાાા હજાર એટલે કેટલા સો ?

(૩૦) કેટલા દોઢે ૪૨ ? કેટલા પોણે ૪૨ ? કેટલા દુ ૪૨ ?

(૩૧) ૧૯૨ કેરીમાં ૨૪ કેરી ઉમેરીએ તો કેટલી કેરી થાય ?

(૩૨) ૨૦૭ છોકરામાંથી ૨૩ જાય તો કેટલા રહે ?

(૩૩) ૨૬૧ પૈસા ૯ છોકરાને સરખે ભાગે આપતાં દરેકને કેટલી આવે ? સાડી સાતસો એટલે કેટલા હજાર ?

(૩૪) એક તાળાની કિંમત ૧ા રૂપીઓ બેસે તો ૧૮ રૂપીઆમાંથી કેટલાં તાળાં આવે ?

(૩૫) ૨૮ રૂપીઆની ૧૧૨ સ્લેટ લીધી તો એ હિસાબે એક રૂપિઆની કેટલી સ્લેટ પડી ? અને એક સ્લેટનું શું પડયું ?

(૩૬) એક શાલના ૨૭ રૂપીઆ પડે તો એ લેખે ૧૬૨ રૂપીઆમાંથી કેટલી શાલ આવશે ?

(૩૭) ૭૫ રૂપીઆ, ૫૦ છોકરાઓને વહેંચીએ તો દરેક શું મળશે ?

(૩૮) ૪૨ ગજ દોરડામાંથી ૧ા ગજના કેટલા કટકા થાય ?

(૩૯) એક ટોપીના ૨ા રૂપીઆ લેખે ૧૨૦ રૂપીઆમાંથી કેટલી ટોપીઓ આવશે ?

(૪૦) ૨॥ મણ ઘીના ૯૦ા રૂપીઆ પડે તો એક મણનું શું ?
(૪૧) ૧૦૨॥ રૂપીઆમાં ૨॥ મણ ઘી આવ્યું તો ૪૧ રૂપીઆમાં કેટલું આવશે ?
(૪૨) એક મજુર ૨॥ મણ વજન ઉપાડે, તો ૭૨॥ મણ વજનને માટે કેટલા મજુર જોઇએ ?
(૪૩) કેટલા છકે ૭૨, કેટલા ચોકે ૭૨, કેટલા તરી ૭૨ ?
(૪૪) કેટલા પોણે ૭૨ ? કેટલા દોઢે ૭૨ ? કેટલા નવા ૭૨ ?
(૪૫) જો દરેક માણસને ત્રણ ત્રણ રૂપીઆ આપું તો ૯૬ રૂપીઆમાંથી કેટલા માણસને અપાશે ? જો ચાર ચાર; બબ્બે; છ છ; આઠ આઠ; બાર બાર; સોળ સોળ, અને ચોવીસ ચોવીસ રૂપીઆ આપું તો કેટલા માણસને અપાય ?
(૪૬) ૪૮ છોકરામાંથી બાર બારની ૪ હાર કરવાને બદલે ત્રણ ત્રણની છ છની, આઠ આઠની, સોળ સોળની, અને ચોવીસ ચોવીસની કેટલી હાર કરવી ?
(૪૭) ૨૦૫ રૂપીઆમાંથી ૨॥ રૂપીઆવાળી કેટલી ચોપડી. આવશે ?
(૪૮) મારા ઘરમાં ૩૫ શેર ઘઉં છે, જો મારે ૭૦ દિવસ ચલાવવા હોય તો દરરોજ કેટલા વાપરવા ?
(૪૯) પંદરે દાન દોઢસો એમ કયા કયા પલાખામાં દોઢસો આવશે ?
(૫૦) ૨૯ કોથળામાં ૧૪૫ મણ અનાજ ભરાય તો ૭ કોથળામાં કેટલા મણ ભરાય ?
(૫૧) ૧૫ આનાનું ૪૫ શેર તો ૭ આનાનું કેટલું ?
(૫૨) ૭ મણના ૩૦ રૂપીઆ તો ૨૮ મણનું શું ?
(૫૩) ૨૧ આનાનું ૭ શેર તો સવાપાંચ રૂપીઆનું કેટલું ?

(૫૪) ૮ માણુસ જમાડતાં ૫ રૂપીઆ ખર્ચ થાય તો ૮૦ રૂપીઆમાં કેટલાં માણસ જમશે ?

(૫૫) ૧૨ માણુસ ૧૮ રૂપીઆ કમાય તો ૨૩ માણુસ શું કમાય ?

(૫૬) ૭ાા કલાકમાં ૩૧ માઈલ જવાય, તો ૪૨ માઈલ જવાને કેટલો વખત લાગશે ?

(૫૭) રૂ. ૨૫૦નું ૧૦ મણ તો ૮ મણનું શું ?

(૫૮) ૨ આનાનું ૧ાા શેર તો રૂ. ૧ નું કેટલું ?

(૫૯) ૨૧૬ રૂપીઆ ૮ માસ ચાલે તો ૭ માસમાં કેટલા રૂ. જોઇએ ?

(૬૦) ૨૦ કનકવાનો રૂ. ૧ા તો ૩૫ કનકવાનું શું ?

(૬૧) ૫ રૂપીએ મણુનો ૧૫ મણુ મેથી આપીને ૩ રૂપીએ મણુની કેટલી રાઈ લેવી.

(૬૨) ૫ પૈસાના બોર લીધાં, ૭ પૈસા મારા ભાઇએ આપ્યા ત્યારે મારી પાસે ૧૦ પૈસા થયા તો પહેલાં કેટલા પૈસા હશે.

(૬૩) પૈસાના ૮ લેખે મેં કેટલાક પૈસાના જમરૂખ લીધાં અને તે બધાં પૈસાનાં ૭ લેખે વેચી નાખ્યા, જેથી મને ૧૬ પૈસા ઉપજ્યા ત્યારે મેં કેટલાં જમરૂખ લીધાંહશે અને કેટલા પૈસા આપ્યા હશે ?

— અદ્યાપિ બહાર ન પડેલી એવી —

બીજા ધોરણની સૃષ્ટિજ્ઞાનની પ્રશ્નોત્તરમાળા.

જામનગર અને વાંકાનેર સ્ટેટમાં બીજા ધોરણ માટે
ટેક્સ્ટ બુક તરીકે મંજુર થએલા
— કાઠિઆવાડ એજન્સિની તમામ પ્રાયમરી સ્કૂલોમાં —
ઈનામ અને લાયબ્રેરી બુક તરીકે મંજુર થએલ

"અંકગણિતનાં મનોયત્ન" પાંચ આના

"ડિકટેશન શિક્ષક"માં શું શું છે ???

૧] પાઠવાર અઘરા શબ્દો. ૨] જોડણીના એકજ સરખા નિયમવાળા શબ્દો. ૩] કઠિન મળતા શબ્દોની તારવણી. ૪] જોડાક્ષર. ૫] મળતા જોડાક્ષર. ૬] પરીક્ષાના ડિકટેશનમાં આવનાર શબ્દો.

ખરૂં વાંચતાં લખતાં શીખવું શીખવવું હોય તો
બાળપોથીથી પાંચમી ચોપડી સુધીનો
કન્યા વાચનમાળા તથા ત્રિવેદિ વાચનમાળા પુસ્તક ૧ લાં
"ડિકટેશન શિક્ષક" ખરીદો.

"ભૂગોળ શિક્ષક"

સુરત જિલ્લાનો ૦-૩-૦ | ચોર્યાસી તાલુકાનો ૬
સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી તાલુકાનો ૦-૩-૦

— બાળવર્ગથી પાંચમા ધોરણ સુધીના —

"મુખગણિત શિક્ષક"

ગુજરાત, મુંબઇ ઇલાકો, અને હિંદુસ્તાનની ભૂગોળની પ્રશ્નોત્તરમાળા...

કર્તા—છગનલાલ મોતીરામ શાહ. શાહપોર—સુરત.